

TRASRYA 2.0

VEGA MÄÄTTÄ SILTBERG TAR TRASRYAN IN I FRAMTIDEN! I SIN KONST ARBETAR HON MED MATERIAL SOM INTE ANSES HA NÅGOT VÄRDE, DET KAN VARA VASS I EN SJÖ, PLASTFÖRPACKNINGAR TILL TYGRULLAR ELLER KLÄDER FRÅN SECONDHAND. I VÄVARNA SKAPAS SPÄNNINGSFÄLT DÄR NÅGOT HELT UNIKT VÄXER FRAM.

BENGT ARNE IGNELL

Vega Määttä Siltberg

Textilkonstnär verksam i Stockholm
Utbildad på Nyckelviksskolan 2011–2012
Konstfack, kandidat 2013–2016
Hemsida: vegamaattasiltberg.com

Medlem i Studio Supersju, se sid. 15.

Vega berättar om sitt konstnärskap på vavmagasinet.se

Läs om Vega Määttä Siltbergs Vassvävar i VÄV 2/18
Bildväven till Stockholms stadshus i VÄV 3/23

Mitt första möte med Vega Määttä Siltbergs konstnärskap var på Konstfack 2016, då hon ställde ut verket *Vinterskörd* som examensarbete efter sin kandidatutbildning. Vävarna vävda av vass var monumental i en vacker grafisk form. De intog rummet. Vassen skördade hon då isen ännu bar och de glänsande stråna vävdes in i kontrasterande varp och väft av mörkt ullgarn. Hon visade ett konstnärskap som var något helt eget. Inspirationen kom från hennes släkt i Finland, morfar kunde hantverket.

– Vävning var inte mitt fokus under mina år på Konstfack, men det var den teknik som passade bäst på det sätt jag ville använda vassen, berättar hon.

Tidigare hade hon bland annat skapat stora lapptäcken av återbrukstextilier skänkta av vänner. Plaggen, var för sig, bar på individuella historier. Sammanfogade blev det till en textil berättelse i ett nytt sammanhang.

– Det intresserar mig. Förvandlingen från att materialen bär på olika berättelser till att det sedan i mitt skapande sker olika möten, mellan materialet och det som de berättar. Det finns en klar linje mellan vassvävarna och det jag gör nu.

Hur kan en process att skapa nya uttryck se ut?

– Det är en utmaning, att utvecklas och hitta nya uttryck. Ibland finns tankarna, ungefär en gång om året, att jag inte kommer på något att fortsätta med. Och så ... ibland helt oväntat, har jag ett nytt spår. Jag börjar känna en trygghet i att det fortsätter så. Som med glesryorna.

– Jag vävde prover i en gles väv, höll upp dem mot ljuset och såg vad det kunde bli ... och fortsatte.

Och när plaggen i trasrya kom till.

– Det var när jag hanterade glesryorna, vek och vände, och fick en känsla av hur de kunde upplevas som plagg. På gymnasiet läste jag på en modelinje där det ingick en del tillskärning. Och dessa är enkla i sin skärning. Så det fixade jag. Jacka och västar kan bäras men även ses som objekt.

År 2016 blev hon medlem i den då nybildade vävgruppen Studio Supersju, att det blev fokus på vävning var naturligt, alla övriga medlemmar vävde.

Vi träffas i hennes ateljé i stockholmsförorten Hägersten som hon delar med några av medlemmarna i Studio Supersju. Bakom hennes vävstol hänger en gles trasrya med knutar av transparent plast i glittrande remsor tillsammans med restgarn. En transformering, från det som skulle kunna tolkas som sopor, till något exklusivt.

De glest knutna ryorna visades då Studio Supersju ställde ut sin konst i Malmstensbutiken på Strandvägen i Stockholm under hösten 2019. En av dem, *Blommande, förmultnande* hängde i ett av skyltfönstren. Konstobjektet med de tunna tygerna knutna i ett galler av lintråd svävade fjäderlätt. Ljuset letade sig fram mellan de tunna tygerna.

– Det var vår när jag sökte bland secondhandplaggen efter material. Det som fanns var förföriska blommiga buslar i syntettyger, både vackra och fula samtidigt. Färgskalan, men även materialet i de blommiga tygerna, gav mig associationer till Vanitas, målningar med dödskallar och vissnande blommor, motiv som ska påminna oss om livets förgänglighet.

Hon beskriver det som mellan praktfull blomning

Blommande, förmultnande. Verket befinner sig i ett tillstånd mellan praktfull blomning och långsam förmultning.

Ryor

både med trasor och garn, har en historisk plats som värmande sängtäcken och senare som mattor och konst på väggen. I begynnelsen skulle nockorna värma och vändes mot kroppen. Senare blev det dekorativa mattor och konstvävar.

Vega Määttä Siltbergs vävar har tagit trasryan in i ett nytt sammanhang. Hennes konst är ett sätt att motverka vår tids slit-och-släng och istället visa att textila material är värdefulla.

Glammiga, glittriga plastresor från en resa till Niagarafallen, garner och trasor av återbrukade textilier i en väv i moormanteknik.

och långsam förmultning. Lingarnerna i väven är förgängliga, medan syntettygerna är skapade i ett material som anses som slit- och-släng utan värde men som inte bryts ner av naturen.

– Det är en dubbelhet som intresserar mig och som jag undersöker i arbetet med dessa olika material.

Är det någon konstnär som har inspirerat dig?

– El Anatsui, konstnär från Ghana, är en. Han gör bland annat gigantiska verk

där han sammanfogar mängder av metallbitar, som kapsyler eller konservburkslock, så att de bildar stora sjok som han draperar.

Vega Määttä Siltberg bodde ett år i New York, 2012–2013, och såg hans verk för första gången på Brooklyn Museum.

– Det som fastnade hos mig var hur metallskräpet förvandlades till konst i och med den enorma skalan och upprepningen. Det är något som jag tänker på när jag skapar mina verk av begagnade material. Det kan se skräpigt ut när man just börjat väva

men om man fortsätter och låter verket växa sig stort kan förvandlingen från skräp till konst ske.

Studio Supersju bildades 2016. Nu, åtta år senare har de, både som enskilda konstnärer och som grupp, trätt in på konstscenen, fått utmärkelser och uppmärksamhet. Att vara en del av en grupp är en styrka berättar Vega. ”Vi stöttar varandra och det kan vara lättare att prata för oss alla, och de andra i gruppen, än för sin egen del.”

BENGT ARNE IGNELL

Uppvärdering av textil: Tunna trasor klippta från secondhandplagg, kanske bara använda en gång.

Min konst är ett sätt att motverka vår tids slit-och-släng och istället visa att textila material är värdefulla.

”Bergstopparnas” krön glänser i klart blått. Det är material från blå engångsregnrockar som hon tog tillvara efter att de brukats och slängts av ett gäng turister vid Niagarafallen. I verket utforskar hon mötet med den glansiga, lite glammiga plasten, och trasorna.

Vega Määttä Siltberg ställer fram till augusti ut på Roslagsmuseet i Norrtälje. Gamla trasryor visas tillsammans med hennes nyvävda trasryor.

– Det är ett mycket intressant sammanhang. Då, när de äldre ryorna vävdes, var materialet så värdefullt att utslitna textilier togs tillvara till sista biten och kunde knytas in i en värmande trasrya. Idag har vi kolossala mängder av textilier som kastas och som inte värderas över huvud taget, där blir min konst ett sätt att motverka vår tids slöseri och istället visa att textila material är värdefulla.

I DN:s kulturbilaga (8/1, 2024) skriver Karolina Modig om en ny generation vävande textilkonstnärer. De sex konstnärerna i Studio Supersju är en del av detta. Och den vävande konsten tar plats i det offentliga rummet. I somras, när Stockholms stadshus firade 100 år, invigdes deras gemensamma konstverk *Vakna, somna, vandra*, (470 x 210 cm). Ett samtida konstverk adderades i den byggnad som Ragnar Östberg skapade med den tidens mest ansedda konstnärer.

– Det var första gången som vi vävde ett gemensamt verk. Det var mycket givande. Det blev ett slags stafettarbete där vi lade till våra individuella kunskaper i vävning, komposition och konstnärlig gestaltning.

Vävtekniken är moorman, utvecklad av Theo Moorman (1907–1990). Mönsterinslagen läggs ovanpå en bottenväv i tuskaft. Vega ger oss bilden av mossor som växer på ett underlag. Tekniken möjliggör fria kompositioner där floteringsarna bildar former och strukturer.

Efter att de var klara med stadshusväven ville hon utforska tekniken vidare. Hennes första väv var ett beställningsarbete till ett privat hem. Nästa väv sitter i vävstolen. En liten skiss fäst på vävstolen visar i stora drag komposition och färger. Som bergskammar eller stora högar ”kan-ske soptippar” kommenterar Vega, fylls ett landskap. Detaljerna bestäms i vävningen.

